

Nr 455.

Av herr **Sandberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 236, angående ändrade grunder för egnahemsverksamheten m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 236 angående ändrade grunder för egnahemsverksamheten m. m. föreslås bl. a. statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk. Den verksamhet som därmed avses är i huvudsak densamma som hittills främjats genom anslaget till bidrag till nyodling, betesförbättring, stenröjning och jordkörning å ofullständiga jordbruk. Jämte nysnämnda åtgärder upptager förslaget nu också bidrag till fördjupning av avloppsdiken.

Bidragsvillkoren föreslås nu, i överensstämmelse med vad egnahemsutredningen förordat, skola bliva gynnsammare. Sålunda höjes den procent vartill bidrag till kostnaden för visst arbete kan utgå från nuvarande 50 till 60 procent. Ävenledes höjes maximibeloppet för bidrag till visst arbete och totala maximibeloppet för bidrag till en och samma bidragstagare. Härmed har i nu nämnda hänseenden förslaget i huvudsak tillmötesgått de yrkanden om förbättring i bidragsvillkoren, som vid olika tillfällen framförts i riksdagen, och man kan därför hälsa de nya bestämmelserna med tillfredsställelse.

I fråga om storleken av det anslag som nu föreslås för den ifrågavarande verksamheten är det emellertid icke möjligt att känna samma tillfredsställelse. Anslaget är, icke minst med hänsyn till den utvidgade användningen och de ändrade bidragsvillkoren, alltför litet.

För 1939 utgår anslaget med 2 000 000 kronor. Egnahemsutredningen föreslog 3 000 000 kronor för 1940, men departementschefen begränsar den summa inom vilken bidrag får utlämnas för 1940 till 2 500 000 kronor samt föreslår att ett belopp av 1 250 000 kronor anvisas för ändamålet för budgetåret 1939/40.

Efterfrågan på bidrag av här ifrågavarande slag har alltid varit mycket stor, så att ständigt en betydande balans av vilande ansökningar, för vilka odlingsplaner upprättats, förefunnits hos hushållningssällskapen. Särskilt har detta förhållande framträtt starkt i norrlandslänen, där framför allt nyodlingsverksamheten är mycket livlig, och där denna verksamhet alltför också är fullt berättigad.

Departementschefen framhåller att egnahemsverksamheten under kommande år bör betrakta det som en av sina allra viktigaste uppgifter att medverka till förstärkning av ofullständiga jordbruk. Sådan förstärkning kan, anför han, åvägabringas även genom förbättring inom de nuvarande

ägoområdena. Den här ifrågavarande verksamheten avser just förstärkningsarbeten av detta slag. I många fall kan förstärkningen ske lämpligare och naturligare genom nyodling och betesförbättring m. m. än genom inköp av tillskottsjord eller sammanslagning av ofullständiga jordbruk till mera bärkraftiga sådana.

Som förut nämnts har bidragsvillkoren förbättrats. Detta medför också ökat medelsbehov under i övrigt lika förutsättningar. Nu tillkommer dessutom avloppsförbättringsbidragen och viss utvidgning av betesförbättringsverksamheten. Höjningen av bidragstilldelningen kommer därför att till stor del tagas i anspråk för den utvidgade verksamheten.

Det är emellertid också nödvändigt att möjliggöra en minskning i den nuvarande balansen av vilande ansökningar. För närvarande torde det icke vara möjligt att bevilja mer än omkring hälften av de för visst år inkommande ansökningarna.

Skall bidragstagarna verkligen kunna utfå den förbättring i villkoren som nu föreslås samt väntetiden för hjälpens erhållande ej bliva för lång, så måste anslagsbeloppet höjas betydligt i jämförelse med det nuvarande. Departementschefens förslag är härvidlag allt för blygsamt. Även egnahemsutredningens förslag är i minsta laget men torde dock f. n. kunna läggas till grund för ett yrkande.

På grund av det sagda får jag alltså yrka,

att riksdagen måtte besluta att dels anvisa till Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk ett förslagsanslag av kronor 1 500 000,

dels ock medgiva att Kungl. Maj:t må för 1940 bevilja statsanslag intill 3 000 000 kronor för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.

Stockholm den 18 april 1939.

O. E. Sandberg.